

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi
eräiden kiinteistönhankintojen
luvanvaraisuudesta annetun lain
muuttamisesta**

HE 2/2025 vp

Tausta

- Suomen ja Euroopan turvallisuus- ja toimintaympäristö muuttunut perustavanlaatuisesti
- Hybridi- ja laaja-alainen vaikuttaminen ovat tulleet osaksi vihamielistä toimintaa aseellisen voimankäytön kynnyksen alapuolella
 - Kiinteistöjen käyttö osana vihamielistä toimintaa
 - Kiinteistöjen omistuksella ja hallinnan voidaan vaikuttaa fyysisessä toimintaympäristössä

- Turvallisuusympäristön muutoksen pitkäaikaisuudesta ja vakavuudesta huolimatta Suomeen ei kohdistu välitöntä sotilaallista uhkaa
 - Sotilaalliseen voimankäyttöön tai sillä uhkaamiseen tai poliittiseen painostukseen kuitenkin varaudutaan
- Suojelupoliisin vuoden 2025 kansallisen turvallisuuden katsauksen mukaan Venäjän Suomelle aiheuttama uhka on vakava eikä kehitystä parempaan ole näköpiirissä
- Katsauksen mukaan sekä tiedustelun että laaja-alaisen vaikuttamisen tilannekuvassa ovat korostuneet viime aikoina eri valtioiden käyttämät sijaistoimijat
- Välikäsiä käyttämällä Venäjä haluaa häivyttää jälkensä
- Sabotaaseilla Venäjä pyrkii vaikuttamaan yleiseen mielipiteeseen, kansalaisten turvallisuuden tunteeseen sekä kuormittamaan viranomaisia

Uusi 5 a § ehdottomista esteistä (henkilöt)

Lupaa kiinteistön hankinnalle ei myönnetä henkilölle:

- 1) jonka ainoan kansalaisuusvaltion tai kaikkien kansalaisuusvaltioiden Euroopan unionin neuvosto on päätöksessään, joka on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä, todennut loukanneen toisen valtion alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä; ja
- 2) jonka ainoan kansalaisuusvaltion tai kaikkien kansalaisuusvaltioiden voidaan arvioida aiheuttavan uhkaa Suomen kansalliselle turvallisuudelle ja voidaan pitää mahdollisena, että kansalaisuusvaltio voi käyttää kansalaisiaan epäasiallisesti Suomen kansallista turvallisuutta vaarantavalla tavalla

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Uusi 5 a § ehdottomista esteistä (yhteisöt)

Lupaa ei myöskään myönnetä:

- 1) 1 momentissa tarkoitetun valtion alueella kotipaikkaansa pitävälle yhteisölle; tai
- 2) 2) yhteisölle, jossa enemmän kuin puolet osakeyhtiön kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä tai vastaava tosiasiallinen vaikutusvalta taikka sitä vastaava vaikutusvalta muussa yhteisössä tai liikkeessä on yhdellä tai useammalla 1 momentissa tarkoitetulla henkilöllä, yhdellä tai sitä useammalla kyseisen valtion alueella kotipaikkaansa pitävällä yhteisöllä tai näillä yhdessä. Laskettaessa 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ääniosuutta tai määritettäessä sitä vastaavaa vaikutusvaltaa muussa yhteisössä tai liikkeessä sovelletaan 1 § :n 2 ja 3 momenttia.

Uusi 5 a § ehdottomista esteistä (poikkeukset ja asetuksenantovaltuus)

Edellä 1 momentissa säädettyä ei kuitenkaan sovelleta henkilöön, jolla on kiinteistön hankinnan sekä lupahakemuksen vireilletulon hetkellä voimassa oleva ulkomaalaislain 56 § :n mukainen pysyvä oleskelulupa Suomeen tai mainitun lain 56 a § :n mukainen Suomen myöntämä pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen pysyvä EU-oleskelulupa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut valtiot nimetään valtioneuvoston asetuksella, jonka on perustuttava viranomaisten arvioon 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen edellytysten täyttymisestä. Valtioneuvoston asetus voi olla voimassa vain välttämättömän ajan. Jos 1 momentissa tarkoitetut ehdottoman esteen edellytykset eivät enää täyty, valtioneuvoston on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin valtioneuvoston asetuksen muuttamiseksi tai kumoamiseksi.

Suhde yhdenvertaisuuteen

- Tietyt valtiot pystyvät laaja-alaisella vaikuttamisella aiheuttamaan Suomen kansalliselle turvallisuudelle uhkaa vaikutuspiirissään olevien kansalaistensa tai yhteisöjen kautta
- Kaikissa tilanteissa ei pystytä normaalein viranomaistoimin puuttumaan kansalliselle turvallisuudelle aiheuttavien tahojen toimintaan
- Ehdotettu keino on välttämätön osana Suomen kansallisen turvallisuuden suojaamista

Suhde yhdenvertaisuuteen

- Henkilöön liittyvään syyhyn perustuva erottelu voitava perustella perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävällä tavalla
- Valtioilla on varsin laaja harkintamarginaali sen suhteen, millaisen toiminnan ne katsovat vaarantavan kansallista turvallisuuttaan
- Valtion tulee pyrkiä takaamaan kansallinen turvallisuus sekä yleinen järjestys kaikissa olosuhteissa
- Kansalliseen turvallisuuteen liittyviä seikkoja pidetty painavina perusteina

Suhde yhdenvertaisuuteen

- Väestöryhmään, johon säännöksen ehdottomat esteet kohdistuisivat, saattaa kohdistua uhka kansalaisuusvaltion harjoittamasta hyväksikäytöstä, painostuksesta, lahjomisesta tai muusta epäasiallisesta vaikuttamisesta, jota käytännössä pystyttäisiin vaikeuttamaan ehdotetulla sääntelyllä
- Arviointi kytkeytyisi kansalaisuuteen kytköksissä olevaan uhkaan

Suhde yhdenvertaisuuteen

- Euroopan unioni on päätöksessään todennut loukanneen toisen valtion alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä ja minkä valtion voidaan katsoa vaarantavan Suomen kansallista turvallisuutta ja voidaan pitää mahdollisena, että kansalaisuusvaltio voi käyttää kansalaisiaan epäasiallisesti Suomen kansallista turvallisuutta vaarantavalla tavalla
- Ehdottoman esteen voidaan katsoa olevan välttämätön tilanteessa, jossa tietty valtio omia tarkoituksiaan toteuttaakseen pyrkisi käyttämään kansalaisiaan epäasiallisesti hyväkseen Suomen kansallista turvallisuutta vaarantaen

Suhde yhdenvertaisuuteen

- Ehdoton este ei koskisi henkilöitä, joilla pysyvä oleskelulupa
 - Oleskeluluvan tyyppiä voidaan pitää tarkkarajaisena
 - Riittävä integroituminen yhteiskuntaan

Suhde omaisuuden suojaan

- Perustuslain suojaamaan omaisuuden piiriin ei lueta varallisuusarvoa vailla olevia odotusoikeuksia
- Kansallisen turvallisuuden ylläpitämiseen kiinnittyviä tavoitteita voidaan pitää painavina yhteiskunnallisina perusteina
 - Kunnan etuosto-oikeus katsottu verraten vähäisesti omistusoikeuteen puuttuvana

Asetuksenantovaltuus

- Epätyypillinen asetuksenantovaltuus
- Ehdotus laadittu täsmälliseksi ja tarkkarajaiseksi
- Lailla säädettäisiin yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista
 - Poikkeuksellinen tarkkuus ja yksityiskohtaisuus
- Ehdotettua säännöstä ei voida pitää suoranaisesti perustuslain vastaisena

Muita perustuslaki huomioita

- Ei vaikutuksia perustuslain 9 § :n oikeuteen valita asuinpaikkansa
- Perustuslain 18 § :n elinkeinovapautta voidaan rajoittaa tavallisella lailla perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävästä syystä
- Perustuslain 21 § mukainen oikeusturva toteutuu lupalain voimassa olevien säännösten kautta

